

Språkrörens (MP) sommartal 2023

Talare

Per Bolund
Språkrör
Märta Stenevi
Språkrör

Datum

28 augusti 2023

Plats

Stockholm

Hej vänner, och tack för att ni tagit er tid att komma hit idag. Jag hoppas att ni har haft en fin sommar. För mig har sommaren och den glädje jag alltid känner över att få vara i vår fantastiska natur i år blandats med oro över vad som är på väg att hända med vår planet. Det har varit svårt att njuta av ledigheten när klimatarmen står som spön i backen. Världen har nu för första gången passerat 1,5 graders upphettning, förhoppningsvis är det inte permanent, men vi ser effekterna tydligt. Haven har värmts upp till badkarstemperatur, 38 grader utanför Florida, skogsbränder och översvämningar har härjat planeten. 2023 ser ut att bli det mest extrema klimatåret. Hittills... Detta år när klimatet så tydligt lämnat det normala kommer vi att ägna hela vårt sommartal åt klimatkrisen. Inte för att vi vill det, vi hade gärna pratat om hur regeringens havererade bostadspolitik gör det omöjligt för unga att flytta hemifrån, om allt högre matpriser och hyror slår mot barnfamiljer och ett mycket allvarligt säkerhetsläge för Sverige. Men när det globala värmerekordet slagits 42 dagar i rad (43 dagar i rad) och planeten är varmare än på 120 000 år och regeringen ändå fortsätter att blunda för allvaret. När samtliga andra partiledare ändå är tysta eller som mest tar upp klimatkrisen i någon bisats. Då visar det tydligt varför Miljöpartiet så akut behövs i svensk politik, i riksdag och i regering. Utan Miljöpartiet hamnar vår tids ödesfråga, obegripligt nog, helt utanför dagordningen. Inte bara världshaven är varmare än någonsin. Även vårt innanhav, Östersjön, har drabbats av en rekordlång värmebölja i sommar. Och med en så lång värmebölja kommer ett redan tidigare övergött och utfiskat ekosystem i rubbning med förödande konsekvenser för djur- och växtlivet under ytan. Havet som vi minns det, som vi älskar det, kommer vi kanske snart inte känna igen längre. Haven, skogarna och naturen är våra bästa vänner för att klara klimatet. Att de kan ta upp stora delar av den koldioxid vi släpper ut är vår viktigaste väg för att klara klimatkrisen. Där naturen förstörs, där förstörs också vi. Jag har under de senaste åren besökt många de vackra naturreservat vi har i vårt land som inrättats när vi Miljöpartister satt i regering och kunde femdubbla miljöbudgeten. Varje gång

har jag slagits av en enorm glädje och stolthet över att vi använde vår tid vid makten till att inte bara skydda och rädda så mycket natur och miljö som möjligt – utan också till att göra den tillgänglig, för fler. Det handlar om barns möjlighet att uppleva havet, sjöarna och skogen. Om att bevara det vackraste vi har för att alla – oavsett storlek på plånboken – ska kunna njuta av våra stränder, skogar och den svenska allemansrätten. Därför är det med fasa vi följt det senaste årets slakt av miljöbudgeten tillsammans med en havererad klimatpolitik. Medel till skydd och skötsel av värdefull natur dras ned till en bråkdel, allt medan urskogarna huggs ned i snabbare takt och haven sakta dör ut. Vi kan istället välja att skydda den svenska skogen, att sluta fiska ur våra hav och att vårda vår natur för framtida generationer. Och därigenom få naturens hjälp att klara klimatkrisen. Nej, det är inte gratis att rädda naturen. Men det är en investering väl värd pengarna. För det är en investering i vår överlevnad. Hur får vi politiker som inte förstår värdet av ett femtonårigt barns liv att förstå värdet av en tusenårig tall? I helgen var jag i Jokkmokk. Jag fick vara med om något stort. Efter mer än 40 års kamp blev området Jielkká-Rijmagåbbå invigt som naturreservat. Det har varit en kamp som utkämpats av jägare, samer och boende – tillsammans. För att skydda renarnas vinterbete som är så avgörande för deras överlevnad. För att skogen är del av ett kulturarv, en berättelse. Om människor som levt där och om natur som långsamt, långsamt vuxit, åldrats och dött där. Och för att vi människor behöver skogen. Inte för aktiekurser eller bolagsvärden, utan för att de oersättliga och tusenåriga liv som bor där ska finnas kvar även i framtiden. Den som reser genom Sverige kan inte längre se nån skog för alla träd som planterats. Mil efter mil åker man istället genom virkesåkrar. Mark som skövlats, som beretts och planterats med träd av en enda sort, och vars enda uppgift är att växa fort. Allt för att det ska gå att skövla igen, så fort och effektivt som möjligt. Det är ett system som är väldigt få vinnare. Massabolagens aktieägare, de allra största skogsbolagen, även statens Sveaskog – som som samhället har vi förlorat. De små skogsägarna får knappt betalt för sin skog. Förädlingen av virket sker utomlands och kommer andra till del. Staten drar in lite kontanter – men förlorar ovärderliga urgamla och avgörande ekosystem. De boende i områdena förlorar sin skog och sina stigar för att istället bo granne med med ödsliga kalhyggen. Och urfolket samerna förlorar både sin inkomst när rennäringen blir alltmer trängd – men också sin historia när spåren efter släkter och människor förgörs för snabba vinster. Den här sommaren har slagit alla rekord. Skogar har brunnit. Städer har översvämmats. Och samhällen har krossats i allt extremare stormar världen över. Man behöver inte längre “lita på vetenskapen” för att förstå vad det är som händer. Det räcker med att fråga

någon av Gotlands jordbrukare, de som fått sin källare översvämmade de senaste veckorna eller sett sina vägar och hem spolade bort i Åre såväl som Norge. Det räcker med att fråga ett av alla de barn som lever mitt i hungerkrisen i Somalia och Etiopien, som just nu befinner sig i den värsta torkan på 40 år, eller en av alla de föräldrar som tvingas rycka upp barn och liv för att fly sina hem när torkan ökar konflikterna. Det räcker att fråga de människor som förlorat sina kära i bränderna i Hawaii, Rhodos, Kanada eller Teneriffa. Klimatkrisen är här. Och det är också artdöden. För det är samma girighet som skövlar skogen för industrins vinster, som också slaktar biståndet till Afrika för att kunna sänka priset på bensin. Samma rasism som låter barnen i Somalia dö låter också barnen i Rinkeby dö på gatorna, och ser bort när det samiska arvet förvandlas till aska. Och samma faktaförnekelse som vägrar se ekosystemens betydelse låter utsläppen öka – när de måste minska. När världen som vi känner den börjar rasa framför våra ögon är det lätt att fyllas av hopplöshet och ilska. Hopplöshet över hur långt det har gått. Ilska över att fossilindustrin tillåtit härja fritt och sätta agendan. Och en vrede över att de andra partierna i Sveriges riksdag, under så lång tid låtit sig påverkas, och gjort allt i sin makt för att stoppa den politik som behövs för att sänka utsläppen — och det trots att de, varje dag, ser samma sak som du och jag, nås av samma nyheter som vi alla gör och får samma larmrapporter lagda på sina bord som alla riksdagens ledamöter. Jag känner också en ilska över att Ulf Kristersson och hans regering håller på att förstöra den chans klimatomställningen innebär. De verkar leva kvar i en gammal föreställning där klimatpolitik är en belastning, där omställningen är en börda som man helst vill slippa ifrån. Men då har man inte förstått dagens näringsliv. Så här skriver Sveriges största företag, bland annat Scania, Volvo, Skanska och HM i en debattartikel: ”Klimatomställningen är en gigantisk möjlighet för svenska företag. Den internationella konkurrensen om de gröna investeringarna är dock stenhård. Om politiken här hemma inte kan matcha företagens ambitioner och behov av skyndsamma åtgärder kommer Sverige att halka efter i omställningen och investeringarna riskerar att hamna utomlands.” När Joe Biden med massiva stöd lockar enorma gröna investeringar till USA, när Sveriges största företag kräver en mer ambitiös svensk klimatpolitik för att de ska klara sin konkurrenskraft. Då är regeringens politik för ökade utsläpp inte bara ett enormt misslyckande, det är ett hot mot investeringarna, mot jobben och mot ekonomin. Det är ett faktum att klimatet förändras, och att våra samhällen kommer att förändras till följd av det. Detta – mina vänner – är politikens största utmaning under 2000-talet: att leda våra samhällen genom denna ödestid, att dra nytta av att ligga i framkant i

omställningen och att förbereda våra samhällen på de kriser som uppstår till följd av klimatupphettning och miljöförstöring. Efter snart ett år, då vet vi att den utmaningen, den klarar inte Ulf Kristersson. Vi närmar oss årsdagen för Tidöpartiernas regeringsbildande. Och vilket oerhört bisarrt år det varit! Aldrig förr har väl en regerings politik mötts av så kompakt motstånd. Forskare från alla våra stora universitet, samtliga miljöorganisationer, regeringens egna myndigheter och expertråd – ja, till och med tjänstemännen på regeringskansliet som skrivit regeringens egen budget – alla har enats i en svidande kritik mot regeringens klimatpolitik. Och på goda grunder: utsläppen ökar för första gången på två decennier till följd av politiska beslut. Ulf Kristerssons regering har sänkt skatten på bensin och diesel men stoppat reformeringen av reseavdraget som skulle gjort det billigare att resa kollektivt. De pratar om dyra investeringar i kärnkraft, men har slopat stödet till anslutning av vindkraften. De sänker skatten på avfallsförbränning samtidigt som de höjer skatten på reparationer. Sverige har gått från att vara en del av lösningen, till att bli en del av problemet. Och konsekvenserna av problemet får betalas av medborgarna själva. Regeringen förvärrar glatt klimatkrisen och låter enskilda företag, privatpersoner och kommuner stå med notan. Klimatanpassning nämns i förbifarten, men några pengar kommer inte. Inte heller nämns kopplingen mellan extremväder och klimatkras av regeringen – villaägare förväntas gå på luredrejeriet om att de tjänar på fossila subventioner, samtidigt som de slåss med försäkringsbolagen om att rädda sina hem. Lika illa har det varit på miljöområdet. Skyddet för värdefull natur har slaktats och varken urskog eller hotade djurarter kan få tillräckligt skydd. Havsmiljöpropositionen har lagts i malpåse parallellt med att pengarna till våra vattenmiljöer halverats. Och som grädde på moset, som symbol för hur lite den här SD-styrda regeringen med Ulf Kristersson i spetsen förstår, så la man ner Miljödepartementet. Man la ner Miljödepartementet. Skylten som prydde Miljödepartementets entré togs omhand av kloka människor och får nu resa land och rike runt för att påminna människor om att en annan väg är möjlig i politiken. Kära Miljödepartementsskylt: senast 2026 ska du komma hem och sättas upp på väggen igen. Efter snart ett år vid makten, har det blivit smärtsamt tydligt att Ulf Kristersson inte förstår vad som krävs för att minska utsläppen eller för att förbereda samhället på krisens konsekvenser. Ulf Kristersson förstår inte klimatkrisen. Och den som inte förstår klimatkrisen, kommer aldrig kunna leda samhället genom den. Bara den som inte förstår klimatkrisen skulle bedriva en politik som kraftigt ökar utsläppen just när extremväder orsakat av klimatförstörelsen härjar vår värld som värst. Bara den som inte förstår

klimatkrisen skulle gång på gång sänka pengarna till klimatanpassning, samtidigt som regeringens eget expertråd tydligt visar på behovet av mer pengar för att framgångsrikt kunna värna om svenskarnas liv och hälsa och skydda deras egendom. Bara den som inte förstår klimatkrisen skulle ge vetorätt över klimatpolitiken till Sverigedemokraterna, ett parti som uteslutande ägnar sig åt att prata ner klimatkrisen, förminska klimathotet och förneka klimatforskningen. Men Ulf Kristersson saknar inte "bara" förståelse för klimatkrisen. Den som pratar fint om klimatet men sen medvetet ökar utsläppen, sänker anslagen till klimatanpassning, låter klimatförnekare härja fritt i sin riksdagsgrupp och ger vetorätt över klimatpolitiken till foliehattarna. Den klarar helt enkelt inte sitt jobb. Ulf Kristersson klarar inte att hantera klimatkrisen, och kommer därför aldrig kunna leda Sverige genom den, aldrig skydda Sverige och oss svenskar från dess härjningar. Det finns många som har att vinna på att intala oss att det inte går att ändra. Att den fossila ekonomi som göder såväl oljebolagens kvartalsvinster som Putins krigskassa är ett måste för att samhället ska fungera. Men inget hade kunnat vara mer fel. För vi miljöpartister har visat att det går. Att vi kan nå några av världens mest ambitiösa klimatmål. Istället för att som regeringen Kristersson slänga bensin på en redan livsfarlig eld kan vi välja en annan väg. En väg där vi investerar tre miljarder varje år i klimatanpassning. Där vi steg för steg säkrar Sverige från livsfarliga jordskred, raserade järnvägar och dödliga värmeböljor. Och samtidigt gör våra samhällen grönare och trevligare varje dag. Vi miljöpartister vill välja en väg där vi satsar 100 miljarder per år i tio år i en verkligt rättvis omställning. Det är mycket pengar – men att inte göra det kommer att kosta långt mycket mer. Inte bara i pengar – utan i människors liv, förstörd natur och sämre förutsättningar för välfärd. Det är nu vi ska investera oss ur klimatkrisen. Det är nu vi ska göra satsningar som både sänker utsläppen och lockar gröna investeringar och gröna jobb till Sverige. Inte sen, inte någon annanstans. Utan här och nu. Vi ska investera i snabba tåg i hela landet, i billigare kollektivtrafik och Sverigekort. Vi ska investera i gång- och cykelbanor som ger både 8-åringar och 80-åringar sin frihet och sitt självbestämmande tillbaka, och vi ska investera i laddinfrastruktur i hela landet så att alla som måste köra bil kan göra det billigt och enkelt. Vi ska investera i ett nytt grönt näringsliv som skapar nya jobb, med nya industrier som gör stål utan kol och batterifabriker som gör att den industri som tidigare stått för höga utsläpp nu är en del av den gröna omställningen. Och vi har redan börjat se konturerna av en stor positiv förändring. Nya innovationer måste få möjlighet att utvecklas och konkurrera – därför ska varenda subvention av utsläpp bort. Hållbara affärsmodeller ska bli mest lönsamma. Det är så ett sunt

näringsliv fungerar, och det är så vi tar vara på kraften hos alla de som vill vara med och ställa om. Vi miljöpartister förstår värdet av att bevara en tusenårig tall – och vi förstår värdet av att skydda ett femtonårigt barns liv. För den gröna omställningen har aldrig bara handlat om minskade utsläpp och att bevara biologisk mångfald, utan att bygga ett samhälle som är hållbart – för både människor och miljön. Vår politiska kamp, Miljöpartiet de grönas politiska kamp, handlar inte bara om barnens framtid. Vi behöver också slåss för deras nutid. Inte bara om en planet för dem att bo på om trettio år, utan om den trygghet de behöver för att växa upp till starka, jämlika, trygga vuxna, med den kunskap de behöver för att i sin tur vårda planeten för sina barn. Ett hållbart Sverige är ett Sverige där klyftorna minskar och där alla föräldrar har råd att både sätta näringsrik mat på bordet i slutet av månaden, och betala fotbollsskolans terminsavgift. Det är ett Sverige som aldrig viker ner sig för rasismen. Som istället för att släppa in SD i regeringskansliet och använda invandrare som syndabockar, möter den öppna rasismen i samhället med kunskap, inkludering och rättvisa. Ett hållbart Sverige är ett Sverige där friheten är för alla, inte bara de rika. Där våldet på gatan och i hemmet inte har någon plats och där trygghet är något mer än tomma ord. Där ungarna som växer upp i Rosengård eller på landsbygden har samma möjligheter och känner samma framtidstro som barnen i Stockholms kranskommuner. Det är ett Sverige där politiken säkerställer att vårt land också i framtiden är till för alla. Inte bara för några få. Där de som orsakar de största utsläppen, också är de som betalar mest för investeringarna som krävs för att klimatomställningen ska bli verklighet. Där politiker tar ansvar för att inte svenska pensionärer, låginkomsttagare och småföretagare ensamma ska få ta smällen av klimatkrisen. Det är ett Sverige som byggs tillsammans, av oss alla och för oss alla. Och trots regeringen ser vi hopp. För vi ser de urskogar som skyddats av politiska beslut och aktivisternas kamp, de som är Europas sista men där ostticken och den blanksvarta spiklaven gömmer sig som ett kvitto på ett helt ekosystem. Vi ser varför det är viktigt, livsnödvändigt! och att vi kan och ska göra det igen. Skydda mer skog. Rädda fler arter. Och vi möter barnen som ska leva i det här samhället långt efter att vi är borta. Ser deras glöd och obändiga livskraft, ser hur lätt den kan knäckas och torka bort, men också hur lite som krävs för att istället skydda och stärka den. Vi ser hur starka, trygga människor skapar starka skydd för naturen och framtiden. För hundra år sedan byggde människor som trodde på en bättre framtid det välfärdsland Sverige är idag. Den resan kan vi göra igen. Tillsammans. Och den här gången kommer vi göra det med allt vi lärt oss om jämlikhet, om ekologisk hållbarhet och om rättvisa. Tack för att vi får göra den

resan med er. Tack för att ni inte ger upp hoppet. Tack för att vi får föra kampen tillsammans med er.

Taggar

2020-tal, 2023, Kvinna, Man, Miljöpartiet, Politiska tal, Sommartal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/sprakrorens-mp-sommartal-2023>